

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTA št. 185/23/COL**z dne 13. decembra 2023****o določenih državnih pomočeh, dodeljenih v okviru sheme katapult (Norveška) (2024/1000)**

NADZORNI ORGAN EFTE JE –

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) ter zlasti členov 61 in 62 Sporazuma EGP,

ob upoštevanju Protokola 26 k Sporazumu EGP,

ob upoštevanju Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču) ter zlasti člena 24 Sporazuma,

ob upoštevanju Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču (v nadaljnjem besedilu: Protokol 3), zlasti člena 7(5) in člena 14 dela II ter

po pozivu zainteresiranim stranem k predložitvi pripomb ⁽¹⁾ in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. DEJSTVA**1. Postopek**

- (1) Norveški organi so z dopisom z dne 7. novembra 2017 Nadzornemu organu Efte predložili povzetek informacij o shemi katapult (v nadaljnjem besedilu: shema) ⁽²⁾. Po navedbah norveških organov je bila shema v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah ⁽³⁾, povzetek informacij pa je bil predložen v skladu s členom 11(1) navedene uredbe. Norveški organi so z dopisom z dne 4. decembra 2020 predložili povzetek informacij o podaljšanju sheme ⁽⁴⁾.
- (2) Nadzorni organ Efte v skladu s poglavjem II uredbe o splošnih skupinskih izjemah spremlja ukrepe pomoči, ki jih države Efte, ki so del EGP ⁽⁵⁾, štejejo za skladne z uredbo o splošnih skupinskih izjemah. Nadzorni organ Efte je v ciklu spremljanja leta 2018 ocenil pomoč, dodeljeno v okviru sheme ⁽⁶⁾. Nadzorni organ Efte je v okviru spremljanja norveškim organom priporočil ⁽⁷⁾ izterjavo spodaj navedenih zneskov pomoči (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za izterjavo) od naslednjih upravičencev:

⁽¹⁾ Sklep št. 173/22/COL z dne 7. septembra 2022 o začetku formalne preiskave določenih državnih pomoči, dodeljenih v okviru sheme pomoči Norveški katapult (Norsk katapult) (UL C 428, 10.11.2022, str. 7 in Dopolnilo EGP št. 73, 10.11.2022, str.2).

⁽²⁾ Referenčna številka preglednice povzetka informacij GBER 38/2017/R&D&I.

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1), navedena v točki 1j Priloge XV k Sporazumu EGP (glej Sklep Skupnega odbora št. 152/2014, objavljen v UL L 342, 27.11.2014, str. 63, in Dopolnilu EGP št. 71, 27.11.2014, str. 61), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2017/1084 z dne 14. junija 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014, kar zadeva pomoč za pristaniško in letališko infrastrukturo, pragove za prigrasitev za pomoč za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine in pomoč za športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo ter sheme regionalne pomoči za tekoče poslovanje za najbolj oddaljene regije, in o spremembi Uredbe (EU) št. 702/2014, kar zadeva izračun upravičenih stroškov (UL L 156, 20.6.2017, str. 1), glej Sklep Skupnega odbora št. 185/2017, objavljen v UL L 174, 27.6.2019, str. 56, in Dopolnilu EGP št. 67, 19.10.2017, str. 668; Uredba Komisije (EU) 2020/972 z dne 2. julija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1407/2013 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in ustreznimi prilagoditvami (UL L 215, 7.7.2020, str. 3), glej Sklep Skupnega odbora št. 115/2020 (še ni objavljen), ter Uredba Komisije (EU) 2021/1237 z dne 23. julija 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 270, 29.7.2021, str. 39), glej Sklep Skupnega odbora št. 196/2022 (še ni objavljen).

⁽⁴⁾ Referenčna številka preglednice povzetka informacij GBER 58/2020/R&D&I.

⁽⁵⁾ Islandija, Lihtenštajn in Norveška.

⁽⁶⁾ Korespondenca v zvezi s spremljanjem je bila predložena v zadevi 87323.

⁽⁷⁾ Glej odstavek 7 sklepa o začetku postopka.

- centra Future Materials: 58,8 milijona NOK,
 - centra Manufacturing Technology: 42,9 milijona NOK,
 - centra Sustainable Energy: 57,4 milijona NOK,
 - centra Ocean Innovation: 18,5 milijona NOK,
 - centra Digicat: 21,9 milijona NOK.
- (3) Potem ko so norveški organi obvestili Nadzorni organ Efte o svoji odločitvi, da ne bodo upoštevali priporočila o izterjavi, je skupina Nadzornega organa Efte za spremljanje zaključila primer spremljanja in Nadzornemu organu Efte priporočila, naj začne formalno preiskavo ⁽⁸⁾.
- (4) Nadzorni organ Efte je s Sklepom št. 173/22/COL (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) ⁽⁹⁾ začel formalni postopek preiskave. Postopek pred sprejetjem sklepa o začetku postopka je opisan v oddelku 2 te odločbe.
- (5) V sklepu o začetku postopka so bile obravnavane nekatere individualne pomoči, ki so bile v okviru Sheme dodeljene kot pomoč za naložbe v opredmetena sredstva na podlagi člena 27 uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽¹⁰⁾. Te dodelitve pomoči so bile opredeljene v oddelkih 3.2 do 3.6 sklepa o začetku postopka (v nadaljnjem besedilu: individualne pomoči) ⁽¹¹⁾.
- (6) Nadzorni organ Efte je v odstavku 149 sklepa o začetku postopka norveške organe pozval, naj svoje pripombe predložijo do 6. oktobra 2022. Nadzorni organ Efte je objavil tudi smiselni povzetek sklepa o začetku postopka in zainteresirane strani pozval, naj predložijo pripombe v enem mesecu od datuma objave sklepa o začetku postopka v *Uradnem listu EU* in Dopolnilu EGP k *Uradnem listu EU* ⁽¹²⁾.
- (7) Norveški organi so po odobritvi podaljšanja roka s strani Nadzornega organa Efte ⁽¹³⁾ z dopisom z dne 5. decembra 2022 predložili pripombe k sklepu o začetku postopka skupaj s prilogami ⁽¹⁴⁾. Nobena druga zainteresirana stran ni predložila pripomb Nadzornemu organu Efte.
- (8) Nadzorni organ Efte je z dopisom z dne 24. maja 2023 od norveških organov zahteval dodatne informacije ⁽¹⁵⁾. Norveški organi so z dopisom z dne 6. julija 2023 predložili dodatne informacije ⁽¹⁶⁾.
- (9) Nadzorni organ Efte je 29. novembra 2023 od norveških organov zahteval dodatne informacije ⁽¹⁷⁾. Norveški organi so z dopisom, prejetim 4. decembra 2023, predložili dodatne informacije ⁽¹⁸⁾. Nadzorni organ Efte je dodatne informacije zahteval tudi 1. decembra 2023 ⁽¹⁹⁾, norveški organi pa so jih predložili 6. decembra 2023 ⁽²⁰⁾. Norveški organi so 8. decembra 2023 predložili dodatno pojasnilo ⁽²¹⁾.

2. Opis sheme

2.1 Ozadje

- (10) Kot so pojasnili norveški organi, je shema rezultat predhodno prepoznane potrebe po instrumentu, namenjenemu financiranju infrastrukture za razvoj in inovacije ⁽²²⁾.

⁽⁸⁾ Glej odstavka 8 in 9 sklepa o začetku postopka.

⁽⁹⁾ Glej opombo 1.

⁽¹⁰⁾ Glej odstavek 13 sklepa o začetku postopka. Nadzorni organ Efte ugotavlja, da je v sklepu o začetku postopka (oddelki 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1 in 3.6.1) menil, da se zdi, da so bila nekatera finančna sredstva, namenjena pomoči pri ustanovitvi, dodeljena v skladu z določbami o pomoči za tekoče poslovanje iz člena 27 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, in ni izrazil dvoma v zvezi s temi pomočmi. Norveška je potrdila, da je bila ugotovitev Nadzornega organa Efte pravilna.

⁽¹¹⁾ Glej tudi oddelke 4.1 do 4.5 te odločbe.

⁽¹²⁾ UL C 428, 10.11.2022, str. 7, in Dopolnilo EGP št. 73, 10.11.2022, str. 2.

⁽¹³⁾ Dokumenta št. 1329262 in 1330232.

⁽¹⁴⁾ Dokument št. 1334726 skupaj s prilogami 1–16.

⁽¹⁵⁾ Dokument št. 1358377.

⁽¹⁶⁾ Dokument št. 1386374 skupaj s prilogami 1–20.

⁽¹⁷⁾ Dokument št. 1418389.

⁽¹⁸⁾ Dokument št. 1420121 skupaj s prilogami 1–25.

⁽¹⁹⁾ Dokument št. 1419444.

⁽²⁰⁾ Dokument št. 1421792 skupaj s prilogami 1–8.

⁽²¹⁾ Dokument št. 1422151 in Priloga.

⁽²²⁾ Glej na primer Tools for growth – on Innovation Norway and Siva SF, 2012.

- (11) V poročilu iz leta 2015 so podjetje Siva SF, vladna agencija Innovation Norway in norveški raziskovalni svet predlagali nov program, t.i. Norveški katapult, namenjen obravnavi povečane potrebe po preizkušanju, simulaciji in vizualizaciji tehnologije, komponent, proizvodov, storitev, procesov in rešitev ⁽²³⁾.
- (12) Norveška vlada je v beli knjigi iz leta 2017 ⁽²⁴⁾ poudarila pomen zmogljivosti za preizkušanje pred naložbami, s posebnim poudarkom na MSP ⁽²⁵⁾.
- (13) Norveški parlament je 20. decembra 2016 sprejel resolucijo o vladnem predlogu proračuna za leto 2017 ⁽²⁶⁾. V predlogu proračuna za leto 2017 je bilo podjetje Siva SF pozvano, naj vzpostavi shemo za podporo naložbam v zmogljivosti za preizkušanje in predstavitve ter skupne projekte ⁽²⁷⁾.
- (14) Ministrstvo za gospodarstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je z dopisom o dodelitvi nalog iz leta 2017 podjetju Siva SF naročilo, naj vzpostavi shemo pomoči, s katero bo podprlo naložbe v zagonske centre, ki jih lahko souporablja več podjetij ter po možnosti akterjev na področju raziskav in razvoja, da bi spodbudili izvajanje skupnih projektov z visokimi stroški naložb ⁽²⁸⁾.
- (15) Podjetje Siva SF (v nadaljnjem besedilu: podjetje Siva) ⁽²⁹⁾ je norveška industrijska razvojna družba, ki je bila ustanovljena leta 1968 in je v lasti ministrstva. Glavne naloge podjetja Siva vključujejo spodbujanje nacionalne infrastrukture za inovacije, ki jo sestavljajo inkubatorji, poslovni razvojni centri, zagonski centri, inovacijska podjetja, inovacijski centri in industrijske nepremičnine ⁽³⁰⁾.

2.2 Glavne značilnosti sheme

- (16) Shema se je izvajala na podlagi člena 27 uredbe o splošnih skupinskih izjemah kot pomoč za naložbe v izgradnjo ali nadgradnjo inovacijskih grozdov ter na podlagi člena 25 navedene uredbe kot pomoč za raziskovalne in razvojne projekte, povezane z eksperimentalnim razvojem ⁽³¹⁾. Shema se financira iz norveškega državnega proračuna.
- (17) Podjetje Siva je na podlagi dopisa o dodelitvi nalog iz leta 2017 sprejelo opis programa za shemo. V opisu programa so posebej obravnavani cilj sheme in pravila o državnih pomočih, ki se uporabljajo za shemo.
- (18) Podjetje Siva je leta 2017 objavilo razpis za vključitev v shemo ⁽³²⁾. Leta 2019 je objavilo dva dodatna razpisa za podporo zagonskim centrom in njihovo razširitev ⁽³³⁾. Zagonski centri so lahko v okviru razpisov iz leta 2019 zaprosili za finančna sredstva, da bi dopolnili obstoječo preizkusno in laboratorijsko opremo ter kupili novo in izvedli za to potrebne prilagoditve. Podjetje Siva je sprejelo tudi smernice za financiranje in revizijo.
- (19) Podjetje Siva je po glavnem razpisu leta 2017 prejelo veliko število prijav. Prosilci, ki so bili sprejeti v program, so prejeli status zagonskega centra in s podjetjem Siva sklenili glavni sporazum. Prosilci so morali predložiti naložbene načrte in letne proračune ⁽³⁴⁾ z največjo intenzivnostjo pomoči v višini 50 %. Podjetje Siva je pred dodelitvijo pomoči

⁽²³⁾ „NORSK KATAPULT“, *Forslag til program for å dekke økt behov for å teste, simulere og visualisere*, 9. februar 2015.

⁽²⁴⁾ Meld. St. št. 27 (2016–2017). *Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapendend*, marec 2017. Povzetek v angleščini: *A greener, smarter and more innovative industry* (Okolju prijaznejša, pametnejša in inovativnejša industrija).

⁽²⁵⁾ Mala in srednja podjetja.

⁽²⁶⁾ *Statsbudsjettet for 2017, Saldert budsjett for 2017 vedtatt i Stortinget høsten 2016*. Glej tudi Prop. 1 S (2016–2017). *Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)*, FOR BUDSJETTÅRET 2017.

⁽²⁷⁾ Resolucija o proračunu za leto 2017, strani 128 in 193.

⁽²⁸⁾ *Statsbudsjettet 2017 – Oppdragsbrev til Siva.*, strani 4 in 5. Nadzorni organ Efte ugotavlja, da so dopisi ministrstva o dodelitvi nalog podjetju Siva iz let 2018, 2019 in 2020 vsebovali večinoma ista navodila v zvezi s zagonskimi centri: dopis o dodelitvi nalog iz leta 2017, dopis o dodelitvi nalog iz leta 2018, dopis o dodelitvi nalog iz leta 2019 in dopis o dodelitvi nalog iz leta 2020.

⁽²⁹⁾ SF ali *Statsforetak* pomeni državno podjetje, ki je vrsta družbe na Norveškem. Državna podjetja so v celoti v lasti norveške vlade, vendar vlada v njih nima omejene odgovornosti.

⁽³⁰⁾ Glej siva.no/English in oddelek 2 statuta podjetja Siva z dne 16. junija 2021 (v nadaljnjem besedilu: statut).

⁽³¹⁾ Glej opombi 2 in 4, povzetka informacij z referenčnimi številkami GBER 38/2017/R&D&I in GBER 58/2020/R&D&I.

⁽³²⁾ Dokument št. 1420115.

⁽³³⁾ Dokumenta št. 1420117 in 1420111.

⁽³⁴⁾ Ker je financiranje sheme temeljilo na državnem proračunu, ki se sprejme vsako leto, je podjetje Siva zahtevalo tudi letne proračune, v katerih so bili podrobno opredeljeni naložbeni načrti vsakega centra.

s prosilci opravilo pogovor o naložbah, ki je vključeval tudi oceno potrebe po novi opremi glede na obstoječo opremo in objekte ter prosilčevega strateškega razvoja. Podjetje Siva je sodelovalo tudi kot opazovalec v upravljaljskih organih zagonskih centrov, da je zagotovilo popoln pregled nad projekti.

3. Zagonski centri

- (20) Shema in individualne pomoči so bile namenjene podpori zagonskim centrom. Na podlagi informacij, ki so jih predložili norveški organi, so bili zagonski centri ustanovljeni na podlagi pogodbenega okvira med podjetjem Siva, posredniki in industrijskimi podjetji ali raziskovalnimi organizacijami (v nadaljnjem besedilu: ključni partnerji).
- (21) Posredniki v skladu s sporazumi o finančnih sredstvih, sklenjenimi med podjetjem Siva in petimi zagonskimi centri, povezujejo podjetje Siva in ključne partnerje, ki tvorijo posamezen center. Nalogi posrednikov sta bili tudi mobilizacija strank in promocija sheme. Ti posredniki so ustanovljeni kot družbe z omejeno odgovornostjo in so pogosto v lasti ključnih partnerjev.
- (22) Sodelovali so tudi pri sklepanju sporazumov o konzorciju med ključnimi partnerji za namene vzpostavitve in pogajanjih za sporazume o naložbah s ključnimi partnerji, ki so se nanašali na potrebe centrov po osnovnih sredstvih.
- (23) Norveški organi so nadalje pojasnili, da se dejavnosti zagonskih centrov večinoma izvajajo prek ključnih partnerjev, in sicer tako, da se da tehnološka infrastruktura ključnih partnerjev na voljo tretjim osebam v skladu s sporazumi o konzorciju. Ključni partnerji določajo tudi vsakdanje dejavnosti centra ter razvijajo njegove organizacijske zmogljivosti in storitve, ustanavljajo pa tudi skupine strokovnjakov za industrijo, namenjene projektom uporabnikov centrov.

4. Upravičenci

- (24) Po pojasnilih norveških organov so bile individualne pomoči namenjene naslednjim zagonskim centrom, ki jih sestavljajo tako posredniki kot tudi ključni partnerji.

4.1 Future Materials

- (25) Future Materials je nacionalni center za razvoj in preizkušanje, ki zagotavlja zmogljivosti za preizkušanje, znanje in mrežo za razvoj trajnostnih naprednih materialov ⁽³⁵⁾.
- (26) Center ponuja zmogljivosti na področjih, kot so tehnologija baterij, krožno gospodarstvo in recikliranje, plastika in kompozitni materiali, obdelava mineralov in kovin ter ravnanje z njimi in tehnologija prahov. Podjetja lahko razvijajo, preizkušajo, merijo in oblikujejo svoje proizvode in materiale v laboratorijih ali v okviru obsežnega pilotnega preizkušanja v industrijskem okolju. Center se osredotoča zlasti na izbiro trajnostnih materialov, zasnovano za ponovno uporabo in recikliranje ter upravljanje industrijskih stranskih tokov, da bi se zmanjšala količina odpadkov, poslanih na odlagališče.
- (27) Pri centru Future Materials sodelujejo posrednik Future Materials AS ⁽³⁶⁾ ter ključni partnerji Elkem AS, Norner AS, ReSiTec AS, Mechatronics Innovation Lab AS in Arendals Fossekompagni AS.
- (28) Sklep o začetku postopka je zajemal naslednje pomoči za naložbe, ki jih je podjetje Siva dodelilo centru Future Materials ⁽³⁷⁾: dopis z dne 9. novembra 2018 za dejavnosti v letu 2018 ⁽³⁸⁾, dopis z dne 9. novembra 2018 za dejavnosti v letu 2019 ⁽³⁹⁾ in dopis z dne 24. februarja 2020 za dejavnosti v letu 2020 (v nadaljnjem besedilu: dopis o centru Future Materials za leto 2020) ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁵⁾ Glej About Future Materials.

⁽³⁶⁾ Delničarji pri posredniku Future Materials AS so Arendals Fossekompagni ASA, Elkem ASA, Norner AS, ReSiTec AS in Univerza v Agderju.

⁽³⁷⁾ Glej oddelka 3.2 in 6.6.1 sklepa o začetku postopka.

⁽³⁸⁾ Dokument št. 1191214.

⁽³⁹⁾ Dokument št. 1191216.

⁽⁴⁰⁾ Dokument št. 1191224.

4.2 *Manufacturing Technology*

- (29) Center Manufacturing Technology zagotavlja infrastrukturo in strokovno znanje za prispevek k okolju prijaznejši, pametnejši in inovativnejši industriji proizvodnje blaga, s čimer prispeva k zmanjšanju industrijskih emisij. Center zagotavlja tako manj obsežne kot tudi celovite zmogljivosti za prilagojeno preizkušanje in pripravo prototipov proizvodov in procesov ter deluje na področjih, kot so oblikovanje (npr. proizvodnja, trajnostnost), industrija 4.0, aditivna proizvodnja in spajanje, avtomatizirano vbrizgalno vlivanje in navijanje vlaken, oblikovanje in obdelava kovin ter avtomatizirane in prožne montažne linije.
- (30) Pri centru Manufacturing Technology sodelujejo posrednik ⁽⁴¹⁾ Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre AS ⁽⁴²⁾ ter ključni partnerji NCE Manufacturing AS, SINTEF Manufacturing AS in Total.
- (31) Sklep o začetku postopka je zajemal naslednje pomoči za naložbe, ki jih je podjetje Siva dodelilo centru Manufacturing Technology ⁽⁴³⁾: dopis z dne 17. oktobra 2018 za dejavnosti v letu 2018 ⁽⁴⁴⁾, dopis z dne 17. oktobra 2018 za dejavnosti v letu 2019 ⁽⁴⁵⁾ in dopis z dne 26. februarja 2020 za dejavnosti v letu 2020 ⁽⁴⁶⁾.

4.3 *Sustainable Energy*

- (32) Center Sustainable Energy deluje na glavnih področjih plavajočih odobalnih vetrnih elektrarn, zelenega pomorskega prometa in zelenih energetskih sistemov. Center zagotavlja celovite zmogljivosti in preizkuševalne naprave, ki so na voljo na kopnem, morju in ladjah za simulacijo trajnostnih energetskih rešitev. Zagotavlja tudi storitve, kot je celovito preizkušanje pod dejanskimi obratovalnimi pogoji na kopnem (Energy House) in na plovilih v različnih segmentih (globokomorska hitra plovila in ladje za delo na odprtem morju) ter v različnih vrstah energetskih sistemov.
- (33) Pri centru Sustainable Energy sodelujejo posrednik Sustainable Energy AS ⁽⁴⁷⁾ ter ključni partnerji Alltec Services AS, SEAM AS, Unitech Offshore AS, The Switch Marine Drives Norway AS, Future Energy Solutions AS, Alma Clean Power AS, SINTEF Ocean AS in Testbygg AS.
- (34) Sklep o začetku postopka je zajemal naslednje pomoči za naložbe, ki jih je podjetje Siva dodelilo centru Sustainable Energy ⁽⁴⁸⁾: dopis z dne 27. junija 2019 za dejavnosti v letu 2019 ⁽⁴⁹⁾ in dopis z dne 26. februarja 2020 za dejavnosti v letu 2020 ⁽⁵⁰⁾.

4.4 *Ocean Innovation*

- (35) Center Ocean Innovation gradi in daje na voljo strokovno znanje in infrastrukturo za pospešitev rasti in trajnostnega razvoja pomorske industrije. Center se osredotoča na tri glavna področja: akvakulturo, podmorsko tehnologijo in aditivno proizvodnjo kot omogočitevno tehnologijo v pomorski industriji. Zagotavlja infrastrukturo za preizkušanje, ki vključuje vse od majhnih laboratorijev do zelo majhnih in celovitih akvakulturnih objektov. Objekti so uporabni zlasti za podizvajalce v naftni in plinski industriji, ki se prilagajajo, da bi zagotovili rešitve za druge pomorske industrije. Pomembni so tudi za razvoj učinkovitejšega nadzora nad lososovimi ušmi in zmanjšanje cvetenja alg.

⁽⁴¹⁾ SINTEF Manufacturing AS je bil posredniška organizacija v zagonem centru v obdobju 2018–2020. Posrednik Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre AS je bil januarja 2021 ustanovljen kot ločen pravni subjekt.

⁽⁴²⁾ Delničarji pri Manufacturing Technology AS so SINTEF Manufacturing AS, NCE Manufacturing in Total.

⁽⁴³⁾ Glej oddelka 3.3 in 6.6.2 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴⁴⁾ Dokument št. 1191218.

⁽⁴⁵⁾ Dokument št. 1191220.

⁽⁴⁶⁾ Dokument št. 1191222.

⁽⁴⁷⁾ Delničarji posrednika Sustainable Energy AS so Haugland Kraft AS, NCE Maritime CleanTech, Vestlandets Innovasjonsselskap, Unitech Energy Group AS, The Switch Marine Drives Norway AS, NORCE Norwegian Research Centre in Norwegian Marine & Energy Complex.

⁽⁴⁸⁾ Glej oddelka 3.4 in 6.6.3 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴⁹⁾ Dokument št. 1191228.

⁽⁵⁰⁾ Dokument št. 1191230.

- (36) Pri centru Ocean Innovation sodelujejo posrednik Ocean Innovation AS ⁽⁵¹⁾ in ključni partnerji: Marineholmen RASlab AS, Additech AS in Aquacloud AS.
- (37) Sklep o začetku postopka je zajemal naslednje pomoči za naložbe, ki jih je podjetje Siva dodelilo centru Ocean Innovation ⁽⁵²⁾: dopis z dne 3. junija 2019 za dejavnosti v letu 2019 ⁽⁵³⁾.

4.5 Digicat

- (38) Cilj centra Digicat je zmanjšati vse večjo vrzel v inovacijski hitrosti med večjimi podjetji in manjšimi podizvajalci v segmentu MSP v pomorski industriji. Center Digicat ponuja zmogljivosti za preizkušanje, strokovno znanje in mreže za virtualno izdelavo prototipov in razvoj digitalnih dvojčkov za vse vrste industrij v vseh sektorjih. Mali in veliki akterji lahko zamisli, koncepte in orodja preizkušajo in potrjujejo hitreje, učinkoviteje in z manjšim tveganjem kot v fizičnem svetu.
- (39) Pri centru Digicat sodelujejo posrednik ÅKP AS ⁽⁵⁴⁾ in ključni partnerji: OSC AS, NTNU, SINTEF Narvik AS in SINTEF Ocean AS, Smart Construction Cluster, Ulstein Group AS, Kongsberg Maritime AS, Ocean Visioneering AS, ÅKP Blue Innovation Arena AS in Invig AS.
- (40) Sklep o začetku postopka je zajemal naslednje pomoči za naložbe, ki jih je podjetje Siva dodelilo centru Digicat ⁽⁵⁵⁾: dopis z dne 3. junija 2019 za dejavnosti v letu 2019 ⁽⁵⁶⁾ in dopis z dne 26. februarja 2020 za dejavnosti v letu 2020 ⁽⁵⁷⁾.

5. Razlogi za začetek formalnega postopka preiskave

- (41) Predhodno stališče Nadzornega organa Efte v sklepu o začetku postopka je bilo, da individualne pomoči pomenijo državno pomoč, kot je opredeljena v členu 61(1) Sporazuma EGP.
- (42) V skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah se lahko pomoč za naložbe dodeli za izgradnjo ali nadgradnjo inovacijskih grozdov. Upravičeni stroški so opredeljeni kot stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva.
- (43) Nadzorni organ Efte je izrazil pomisleke glede dodelitve pomoči, dodeljene kot pomoč za naložbe v opredmetena sredstva na podlagi člena 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Predhodno razumevanje Nadzornega organa Efte je bilo, da je bila zadevna pomoč za naložbe, razen nekaterih naložb centra Manufacturing Technology, dodeljena izključno za opredmetena sredstva, ki niso v lasti upravičencev ⁽⁵⁸⁾. Razumevanje Nadzornega organa Efte, oblikovanega na podlagi takrat razpoložljivih informacij, je bilo, da so bili upravičenci posredniki zagonskih centrov.
- (44) Razumevanje Nadzornega organa Efte je bilo tudi, da so bili v primerih, ko opredmetena sredstva niso bila v lasti upravičencev, stroški, ki so jih norveški organi šteli za upravičene v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah, stroški zakupljenih sredstev. Predhodno razumevanje Nadzornega organa Efte je bilo, da zakupniki niso bili zavezani k nakupu teh zakupljenih sredstev.
- (45) Zato je bilo predhodno stališče Nadzornega organa Efte, da je bila pomoč, ki so jo norveški organi opredelili kot pomoč za naložbe, dodeljena v zvezi s stroški, ki niso upravičeni v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Predhodno mnenje Nadzornega organa Efte je bilo tudi, da te dodelitve pomoči ne bi izpolnjevale pogojev za prejem pomoči za tekoče poslovanje na podlagi člena 27(7) do (9) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

⁽⁵¹⁾ Delničarji posrednika Ocean Innovation AS so GCE Ocean Technology, Vestlandets Innovasjonsselskap, NCE Seafood Innovation Cluster, Additech in Marineholmen Raslab AS.

⁽⁵²⁾ Glej oddelka 3.5 in 6.6.4 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵³⁾ Dokument št. 1191212.

⁽⁵⁴⁾ Posrednik ÅKP AS je v skupni lasti javnih organov in industrije, največja delničarja v njem pa sta podjetje Siva in občina Ålesund.

⁽⁵⁵⁾ Glej oddelka 3.6 in 6.6.5 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵⁶⁾ Dokument št. 1191228.

⁽⁵⁷⁾ Dokument št. 1191230.

⁽⁵⁸⁾ Odstavek 49 sklepa o začetku postopka.

- (46) V dopisu o centru Future Materials za leto 2020 ni bilo jasno, ali se je s tem povezan zahtevek za pomoč z dne 20. decembra 2019 nanašal na enega ali več projektov/dejavnosti. Zdelo se je, da so nekateri predvideni stroški nastali pred vložitvijo zahtevka. To bi pomenilo, da pomoč, dodeljena v zvezi s projektom/dejavnostjo, na katero se ti stroški nanašajo, ni imela spodbujevalnega učinka v smislu člena 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah (glej oddelek 6.4 sklepa o začetku postopka).
- (47) Zato je bilo predhodno stališče Nadzornega organa Efte, da pomoč za naložbe, dodeljena na podlagi individualne pomoči, ni bila v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah in je pomenila nezakonito pomoč.
- (48) Nadzorni organ Efte je nato izrazil dvom, da bi bila pomoč združljiva z delovanjem Sporazuma EGP.
- (49) Prvič, Nadzorni organ Efte je dvomil, da bi bilo mogoče pomoč razglasiti za združljivo na podlagi smernic o državni pomoči za raziskave in razvoj ter inovacije (v nadaljnjem besedilu: smernice o R&R&I) ⁽⁵⁹⁾. Kar zadeva pomoč za izgradnjo ali nadgradnjo inovacijskih grozdov, so upravičeni stroški v teh smernicah opredeljeni kot stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Nadzorni organ Efte je na podlagi podobne ugotovitve kot v zvezi s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah predhodno ugotovil, da pomoč ne bi izpolnjevala pogojev iz smernic o R&R&I.
- (50) Nadzorni organ Efte je v zvezi z razglasitvijo pomoči kot neposredno združljive v skladu s členom 61(3), točka (c), Sporazuma EGP ugotovil več dejavnikov, ki vzbujajo dvom o združljivosti pomoči. V skladu s sklepom o začetku postopka ti dejavniki vključujejo zlasti vprašanja, ali je bila pomoč ustrezna in sorazmerna. Nadzorni organ Efte je poleg tega menil, da bi bilo treba ugotoviti dejanski spodbujevalni učinek v zvezi s pomočjo za naložbe, dodeljeno na podlagi dopisa o centru Future Materials za leto 2020.

6. Pripombe norveških organov

6.1 Skladnost z uredbo o splošnih skupinskih izjemah

Skladnost pomoči za naložbe s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah

- (51) Norveški organi so pojasnili, da je bila shema namenjena podpori zagonskim centrom, ki jih sestavljajo posredniki in ključni partnerji (glej tudi oddelek 3 zgoraj). Zato je bila pomoč v okviru individualnih pomoči dodeljena v zvezi z naložbami, ki so jih izvedli bodisi posredniki bodisi ključni partnerji za potrebe centrov.
- (52) Norveški organi so nadalje pojasnili, da je bila zadevna pomoč za naložbe dodeljena v skladu z naslednjimi tremi scenariji:

Scenarij 1: nakup sredstva s strani posrednika

Naložbo izvede posrednik z nakupom sredstva v korist zagonskega centra.

Scenarij 2: nakup sredstva s strani ključnega partnerja

Naložbo izvede ključni partner z nakupom sredstva v korist zagonskega centra. Medtem ko je sredstvo še naprej v lasti ključnega partnerja, ga ta preda v uporabo centru.

Scenarij 3: Obstoječe sredstvo ključnega partnerja

V skladu s tem scenarijem je ključni partner lastnik obstoječega sredstva, ki ga preda zagonskemu centru. Pomoč za naložbe se dodeli samo za posodobitev sredstva, da bi bilo primerno za uporabo v centru.

⁽⁵⁹⁾ Odločba Nadzornega organa Efte št. 271/14/COL z dne 9. julija 2014 o sedemindesetih spremembah procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči s sprejetjem novih smernic za raziskave in razvoj ter inovacije [2015/1359], objavljena v UL L 209, 6.8.2015, str. 17, in Dopolnilu EGP št. 44, 6.8.2015, str. 1, odstavek 14. Smernice so bile spremenjene z Odločbo Nadzornega organa Efte št. 090/20/COL z dne 15. julija 2020, objavljeno v UL L 359, 29.10.2020, str. 6, in Dopolnilu EGP št. 68, 29.10.2020, str. 4.

- (53) V scenarijih 2 in 3 morajo sredstva (vključno s stvarnim prispevkom) v skladu z zadevnimi sporazumi o konzorciju ostati v zagonskem centru in jih iz tega centra ni mogoče vzeti brez soglasja podjetja Siva ⁽⁶⁰⁾. Kot so potrdili norveški organi, so vsa taka sredstva še vedno v zadevnih centrih in niso bila vzeta iz njih.
- (54) Upravičenci lahko pomoč za naložbe porabijo v obliki denarnih sredstev in/ali stvarnega prispevka (oprema in s tem povezane opravljene delovne ure ⁽⁶¹⁾). Stvarni vložki se vrednotijo v skladu z revizijskimi smernicami podjetja Siva, prav tako predloženimi Nadzornemu organu Efte. Vrednotenje sredstev lahko opravi pooblaščen cenilec ali ustrezeni dobavitelj. Druga možnost je, da se lahko amortizirana vrednost opreme določi na podlagi prejšnjih letnih računovodskih izkazov ključnih partnerjev.
- (55) Ključni partnerji so poleg opreme, kupljene ali nadgrajene s podporo podjetja Siva, uporabnikom centrov zagotovili razpoložljivost drugih sredstev, zaradi česar se je vrednost razpoložljivih osnovnih sredstev znatno povečala. Podjetje Siva za tako opremo ni dodelilo pomoči ključnim partnerjem.
- (56) Norveški organi torej menijo, da je pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

Dopis o centru Future Materials za leto 2020 in skladnost s členom 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah

- (57) Norveški organi v zvezi s dopisom o centru Future Materials za leto 2020 menijo, da pred vložitvijo zahtevka za pomoč niso nastali nobeni stroški.
- (58) Dopis o centru Future Materials za leto 2020 se nanaša na razširitev glavnega področja delovanja centra, ki je namenjena vključitvi infrastrukture za tehnologijo baterij. Prve naložbe, ki jih je center Future Materials financiral s sredstvi podjetja Siva leta 2019, se nanašajo na Norner AS, ki je osrednji partner centra od leta 2019. Center Future Materials je za pomoč v zvezi s temi naložbami za Norner AS v korist centra prvič zaprosil 29. marca 2019 in nato ponovno 20. decembra 2019 ⁽⁶²⁾. Prošnjo za to pomoč je bilo treba ponovno vložiti zaradi upravnih razlogov, povezanih s shemo ⁽⁶³⁾. Zadevni stroški so nastali v drugem, tretjem in zadnjem četrtletju 2019. Zato se dela niso začela pred vložitvijo zahtevka za pomoč.

6.2 Ocena združljivosti na podlagi smernic o R&R&I in Sporazuma EGP

- (59) Norveški organi menijo, da se lahko dodeljene individualne pomoči razglasijo za združljive v skladu s členom 61(3), točka (c), Sporazuma EGP v povezavi s smernicami o R&R&I.

Spodbujanje gospodarskih dejavnosti, prizadeti trgi in spodbujevalni učinek

- (60) Po navedbah norveških organov so dodelitve pomoči olajšale gospodarske dejavnosti zagonskih centrov in pozitivno vplivale na gospodarske dejavnosti uporabnikov. Pet zagonskih centrov ponuja dostop do zmogljivosti na svojih področjih, ki predstavljajo tudi prizadete trge.
- (61) Zagonski centri so ustanovljeni kot kombinacija novih in obstoječih sredstev, prilagojenih potrebam centrov in danih na voljo tretjim osebam (glej tudi oddelek 6.1 zgoraj). Te naložbe in odprt dostop do zmogljivosti ključnih partnerjev ne bi bili izvedeni brez pomoči. Dodelitve pomoči imajo torej spodbujevalni učinek.

⁽⁶⁰⁾ Kot so pojasnili norveški organi, je bila uporaba sredstev v obdobju 2017–2020 urejena v sporazumih o naložbah in sodelovanju v zagonskih centrih na podlagi istih načel.

⁽⁶¹⁾ Omejeno na število opravljenih ur dela, potrebnega za postavitve opreme v centru.

⁽⁶²⁾ Kot so pojasnili norveški organi, se je podjetje Siva odločilo, da bo v letu 2019 objavilo dva dodatna razpisa za podporo in razširitev zagonskih centrov, da bi lahko za financiranje zaprosili tudi drugi centri.

⁽⁶³⁾ Norveški organi poudarjajo, da se postavka v proračunu za pomoč za leto 2019 nanaša tudi na naložbo drugega ključnega partnerja v letu 2019. Kljub temu je center Future Materials zahtevek za pomoč za navedeno postavko vložil že leta 2018.

Pozitivni učinki

- (62) Po navedbah norveških organov hiter tehnološki razvoj predstavlja izziv na področjih obstoječega strokovnega znanja, proizvodnih procesov, poslovnih modelov ter navsezadnje proizvodov in storitev. Norveški organi na podlagi več primerov menijo, da pomoč podjetjem, zlasti MSP, omogoča odprt in enostaven dostop do opreme in strokovnega znanja za preizkušanje, vizualizacijo in simulacijo njihovih zamisli in proizvodov.

Omejeni negativni učinki

- (63) Norveški organi menijo, da so dodelitve pomoči z združevanjem novih in obstoječih sredstev omogočile stroškovno učinkovito reševanje težav pri usklajevanju. Dejavno sodelovanje ključnih partnerjev olajšuje izmenjavo strokovnega znanja in kompetenc v centrih. Dodelitve pomoči so tudi v skladu s pravili o intenzivnosti pomoči iz smernic o R&R&I. Norveški organi na splošno trdijo, da pozitivni učinki dodelitev individualnih pomoči presegajo njihove morebitne negativne učinke na konkurenco in trgovino, ki so v vsakem primeru omejeni.

II. PRESOJA**7. Obstoj državne pomoči**

- (64) V členu 61(1) Sporazuma EGP je navedeno: „Razen če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodelijo države članice ES, države Efte ali je dodeljena v kakršni koli obliki iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva z delovanjem tega sporazuma, kolikor škodi trgovini med pogodbenicami.“
- (65) Da bi se ukrep štel za pomoč v smislu te določbe, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep dodeli država ali je dodeljen iz državnih sredstev; (ii) podjetju mora zagotoviti prednost; (iii) prednost daje posameznim podjetjem (selektivnost) ter (iv) lahko bi lahko izkrivljala konkurenco in vplival na trgovino.
- (66) Nadzorni organ Efte je v sklepu o začetku postopka menil, da Shema in dodeljene individualne pomoči pomenijo državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. Norveški organi v pripombah k sklepu o začetku postopka niso nasprotovali temu, da bi se Shema ali dodeljene individualne pomoči štejele za državno pomoč. Nadzorni organ Efte nima informacij, na podlagi katerih bi lahko sklepal, da shema ali individualne pomoči ne bi pomenile državne pomoči.
- (67) Nadzorni organ Efte opozarja, da se z individualnimi pomočmi zagotavljajo neposredna nepovratna sredstva, ki se financirajo iz državnega proračuna ter jih upravlja in dodeljuje podjetje v državni lasti, ki ga je v ta namen imenovala država. Poleg tega individualna pomoč daje prednost upravičencem, ki se ukvarjajo z gospodarskimi dejavnostmi v različnih gospodarskih sektorjih, ki so odprti za konkurenco in vplivajo na trgovino znotraj EGP.
- (68) Nadzorni organ Efte glede na navedeno nima razlogov, da bi opustil svojo prvotno ugotovitev iz sklepa o začetku postopka, in meni, da dodeljene individualne pomoči pomenijo državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.

8. Shema pomoči ali individualna pomoč in zakonitost pomoči

- (69) Individualne pomoči so bile dodeljene na podlagi ukrepa, ki so ga norveški organi izvajali kot shemo pomoči. Nadzorni organ Efte se je s to oceno strinjal v sklepu o začetku postopka ⁽⁶⁴⁾. Nadzorni organ Efte nima razlogov za odstopanje od te ocene.
- (70) Na podlagi člena 1, točka (e), dela II Protokola 3 individualna pomoč pomeni pomoč, ki ni dodeljena na podlagi sheme pomoči, in pomoč, ki jo je treba uradno prijaviti, dodeljeno na podlagi sheme pomoči.

⁽⁶⁴⁾ Shema pomoči, kot je opredeljena v členu 1, točka (d), dela II Protokola 3. Odstavek 58 sklepa o začetku postopka.

- (71) V sklepu o začetku postopka je bil izražen dvom o skladnosti dodeljenih individualnih pomoči z določenimi pogoji iz poglavij I in III uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽⁶⁵⁾. Kot je nadalje pojasnjeno v sklepu o začetku postopka ⁽⁶⁶⁾, je v skladu s členom 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah ukrep pomoči združljiv z delovanjem Sporazuma EGP in izvzet iz obveznosti prigrisatve v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3, če izpolnjuje pogoje iz poglavja I in posebne pogoje za zadevno vrsto pomoči iz poglavja III uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
- (72) V skladu s členom 1, točka (f), dela II Protokola 3 je nezakonita pomoč nova pomoč, ki se izvaja v nasprotju s členom 1(3) dela I Protokola 3. V členu 1, točka (c), dela II Protokola 3 je nova pomoč opredeljena kot sheme pomoči in individualna pomoč, ki ni obstoječa pomoč, vključno s spremembami obstoječe pomoči. Po mnenju norveških organov pogoji za ugotovitev obstoječe pomoči niso bili uresničeni ⁽⁶⁷⁾, norveški organi pa prav tako niso trdili, da ti pogoji obstajajo. Zato je mogoče sklepati, da v primeru neizpolnjevanja pogojev iz uredbe o splošnih skupinskih pogojih individualne pomoči pomenijo nezakonito pomoč ⁽⁶⁸⁾.
- (73) Nadzorni organ Efte glede na področje uporabe sklepa o začetku postopka zato nadaljuje z oceno, ali je pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, skladna s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Kar zadeva dopis o centru Future Materials za leto 2020, bo Nadzorni organ Efte ocenil tudi, ali je pomoč za naložbe skladna s členom 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

9. Skladnost individualnih pomoči z uredbo o splošnih skupinskih izjemah

9.1 Člen 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah (pomoč za naložbe)

9.1.1 Uvod

- (74) Prvotno razumevanje Nadzornega organa Efte je bilo, da je bila pomoč za naložbe dodeljena v zvezi s sredstvi, ki niso v lasti upravičencev, tj. posrednikov, in da so bila nekatera financirana sredstva dana v najem brez obveznosti nakupa ⁽⁶⁹⁾. Zato je bila predhodna ugotovitev Nadzornega organa Efte, da je bila pomoč dodeljena v zvezi s stroški, ki niso upravičeni do pomoči za naložbe v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽⁷⁰⁾.
- (75) Glede na pripombe, ki so jih predložili norveški organi, Nadzorni organ Efte meni, da je treba najprej preučiti krog upravičencev, povezanih z individualnimi pomočmi. Nadzorni organ Efte nato oceni, ali so individualne pomoči v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. V skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah se lahko pomoč za naložbe dodeli za izgradnjo ali nadgradnjo inovacijskih grozdov. Upravičeni stroški so opredeljeni kot stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva.

9.1.2 Upravičenci dodeljenih individualnih pomoči

- (76) Kot so pojasnili norveški organi, so bila pravila sheme, na podlagi katerih so bile dodeljene individualne pomoči, namenjena ustanovitvi zagonskih centrov (glej tudi oddelka 2 in 3). V skladu s tem je bila pomoč za naložbe v okviru individualne pomoči dodeljena zagonskim centrom in ne le posrednikom.
- (77) Norveški organi so pojasnili, da zagonske centre sestavljajo posredniki in ključni partnerji. Pravice in obveznosti posrednikov in ključnih partnerjev v fazi vzpostavljanja zagonskih centrov, pri naložbah vanje in njihovem upravljanju so določene v glavnih sporazumih o državnem financiranju, sklenjenih s podjetjem Siva, sporazumih o naložbah in sporazumih o konzorciju. Norveški organi so sporazume predložili tudi Nadzornemu organu Efte.

⁽⁶⁵⁾ Oddelek 6.6 sklepa o začetku postopka.

⁽⁶⁶⁾ Odstavek 60 sklepa o začetku postopka.

⁽⁶⁷⁾ Člen 1, točka (b), dela II Protokola 3.

⁽⁶⁸⁾ Oddelek 6.7 sklepa o začetku postopka. Glej na primer sodbo Splošnega sodišča z dne 9. septembra 2020, Kerkosand/Komisija, T-745/17, EU:T:2020:400, točka 40, in navedena sodna praksa.

⁽⁶⁹⁾ Glej oddelka 3, 6.2 in 6.6 sklepa o začetku postopka.

⁽⁷⁰⁾ Glej odstavek 71 sklepa o začetku postopka.

- (78) Nadzorni organ Efte se na podlagi teh pojasnil in dokazov, predloženih po sprejetju sklepa o začetku postopka, strinja z norveškimi organi, da je bil namen Sheme in individualnih pomoči zagotoviti pomoč za naložbe zagonskim centrom, ki jih tvorijo posredniki in ključni partnerji. Dodelitve pomoči naj ne bi bile omejene le na dodelitev pomoči le posrednikom.
- (79) V skladu z glavnimi sporazumi, sklenjenimi s podjetjem Siva, in sporazumi o konzorciju so zagonske centre skupaj vzpostavili in upravljali posredniki in ključni partnerji, naloge pa so bile pogodbeno razdeljene med te akterje.
- (80) V skladu z glavnimi sporazumi, sklenjenimi s podjetjem Siva, je bila pomoč za naložbe namenjena vzpostavitvi in razvoju zagonskih centrov. V teh sporazumih so bile potrjene organizacijske strukture in delovanje centrov, sestavljenih iz različnih akterjev (tj. posrednikov in ključnih partnerjev).
- (81) Enako je mogoče sklepati na podlagi besedila dopisov podjetja Siva o dodelitvi pomoči, ki so individualne pomoči, v skladu s katerimi posredniki delujejo v imenu centrov.
- (82) Naložbe, ki jih je financiralo podjetje Siva, so bile podrobno opisane v naložbenih načrtih in proračunih. Podjetje Siva je imelo kot opazovalec v upravnih organih zagonskih centrov (glej odstavek (19)) popolne informacije o strukturi, načinih delovanja in posameznih naložbenih odločitvah centrov.
- (83) Nadzorni organ Efte ugotavlja, da so bili v okviru individualne pomoči upravičenci do pomoči za naložbe zagonski centri, ki so jih zastopali posredniki in sestavljali posredniki in ključni partnerji.

9.1.3 Skladnost s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah

- (84) Nadzorni organ Efte je v sklepu o začetku postopka izrazil dvom o tem, ali je podjetje Siva pomoč za naložbe dodelilo v zvezi s sredstvi, ki niso v lasti upravičencev.
- (85) Vendar je Nadzorni organ Efte v prejšnjem oddelku ugotovil, da je bila pomoč za naložbe na podlagi odločb o individualni pomoči dodeljena zagonskim centrom, ki jih sestavljajo posredniki in ključni partnerji.
- (86) Nadzorni organ Efte se sklicuje na oddelek 6.1, v katerem je podrobneje opisano dodeljevanje pomoči za naložbe v okviru individualne pomoči. Dokazi, ki so jih predložili norveški organi, kažejo, da so sredstva, za katera je bila dodeljena pomoč, kupili in imeli v lasti bodisi posredniki bodisi ključni partnerji zadevnih zagonskih centrov.
- (87) Norveški organi so potrdili, da zadevna pomoč za naložbe ni bila dodeljena nobeni drugi osebi, razen posrednikom in ključnim partnerjem, niti ni bila dodeljena za zakup sredstev brez obveznosti nakupa. Finančna sredstva podjetja Siva prav tako niso bila dodeljena za plačilo nadomestila ključnemu partnerju za predajo sredstva zagonskemu centru. Nadzorni organ Efte tudi nima informacij, ki bi kazale na take možnosti.
- (88) Nadzorni organ Efte zato meni, da so bili njegovi prvotni pomisleki, izraženi v oddelku 6.2 sklepa o začetku postopka, odpravljeni, saj je bila pomoč za naložbe dodeljena v zvezi s sredstvi, ki so jih posredniki in ključni partnerji pridobili v korist zagonskih centrov. Nadzorni organ Efte zato ugotavlja, da je bila zadevna pomoč dodeljena v zvezi s stroški, upravičenimi do pomoči za naložbe v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

9.2 Člen 27(7) do (9) uredbe o splošnih skupinskih izjemah (Pomoč za tekoče poslovanje – oddelek 6.3 sklepa o začetku postopka)

- (89) Predhodno stališče Nadzornega organa Efte iz oddelka 6.2 sklepa o začetku postopka je bilo, da pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, ni bila v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Zato je v oddelku 6.3 sklepa o začetku postopka menil, da je primerno preučiti, ali navedena pomoč izpolnjuje pogoje za pomoč za tekoče poslovanje iz člena 27(7) do (9) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

- (90) Po ugotovitvah Nadzornega organa Efte iz oddelka 9.1.3 te odločbe zadevna pomoč pomeni pomoč za naložbe, ki je v skladu s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Zato ocena, ali je navedena pomoč pomoč za tekoče poslovanje v skladu s členom 27(7) do (9) uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ni več relevantna.

9.3 Člen 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah (dopis o centru Future Materials za leto 2020)

- (91) V skladu s členom 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah se „šteje [...], da ima pomoč spodbujevalni učinek, če upravičenec zadevni državi članici predloži pisni zahtevek za pomoč pred začetkom izvajanja projekta ali dejavnosti“.
- (92) V skladu s členom 2(23) uredbe o splošnih skupinskih izjemah „začetek del“ pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo pravno zavezujočo zavezo za naročilo opreme ali vsako drugo zavezo, zaradi katere naložbe ni več mogoče preklicati, če slednja nastopi pred začetkom omenjenih gradbenih del. Nakup zemljišča in pripravljala dela, kot je pridobivanje dovoljenj in opravljanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. [...].“
- (93) Mnenje Nadzornega organa Efte v sklepu o začetku postopka (oddelek 6.4) je bilo, da ni jasno, ali se je pomoč za naložbe, dodeljena na podlagi dopisa o centru Future Materials za leto 2020, nanašala na stroške, ki so nastali pred vložitvijo zahtevka za pomoč z dne 20. decembra 2019. Natančneje, zdelo se je, da proračun, povezan z zahtevkom za pomoč z dne 20. decembra 2019, vključuje stroške, ki so nastali v zadnjih treh četrtletjih 2019 (drugo, tretje in zadnje četrtletje).
- (94) Po sprejetju sklepa o začetku postopka so norveški organi predložili dodatna pojasnila in dokaze v zvezi s to pomočjo.
- (95) Kot so pojasnili norveški organi, se zadevne naložbe nanašajo na razširitev glavnega področja delovanja centra na infrastrukturo za tehnologije baterij (glej odstavek (58)).
- (96) Predloženi dokazi kažejo, da naložbe, za katere je center Future Materials najprej zaprosil leta 2019, zadevajo Norner AS, ki je osrednji partner zagonskega centra od leta 2019. Center Future Materials je za pomoč v zvezi s temi naložbami za Norner AS v korist centra prvič zaprosil 29. marca 2019 in nato ponovno 20. decembra 2019 zaradi upravnih razlogov, ki niso bili povezani s zagonskim centrom in Norner AS (glej odstavek (58)). Zadevni stroški so nastali v drugem, tretjem in zadnjem četrtletju 2019.
- (97) Zato so glede na informacije, ki so jih predložili norveški organi, stroški Norner AS iz dopisa o centru Future Materials za leto 2020 nastali po vložitvi zahtevka za pomoč 29. marca 2019. Potreba po ponovni vložitvi zahtevka za pomoč iz razlogov, ki niso bili povezani s centrom Future Materials, ne spremeni dejstva, da so zadevni stroški prvič nastali po 29. marcu 2019. Nadzorni organ Efte zato ugotavlja, da je center Future Materials zahtevek za pomoč vložil pred začetkom del, kar je v skladu s členom 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
- (98) Nadzorni organ Efte tudi ugotavlja, da se postavka v proračunu za pomoč za leto 2019 nanaša na naložbo, ki jo je leta 2019 izvedel ključni partner, ki ni Norner AS. Vendar dokazi, ki so jih predložili norveški organi, potrjujejo, da je center Future Materials prvič zaprosil za pomoč v zvezi s to naložbo že leta 2018.
- (99) Na podlagi tega Nadzorni organ Efte meni, da so bili njegovi prvotni pomisleki v zvezi z dopisom o centru Future Materials za leto 2020 odpravljeni, in ugotavlja, da je bila dodeljena pomoč v skladu s členom 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

9.4 Ugotovitev glede izpolnjevanja členov 6(2) in 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah

- (100) Kar zadeva člen 6(2) uredbe o splošnih skupinskih izjemah in dopis o centru Future Materials za leto 2020, Nadzorni organ Efte ugotavlja, da je zadevna pomoč v skladu z navedeno določbo (glej oddelek 9.3).
- (101) Nadzorni organ Efte v zvezi s členom 27(5) uredbe o splošnih skupinskih izjemah ugotavlja, da je pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, v skladu z navedeno določbo (glej oddelek 9.1).

- (102) Ker je bil sklep o začetku postopka omejen na oceno skladnosti pomoči za naložbe, dodeljene na podlagi individualne pomoči, s členoma 6(2) ⁽¹⁾ in 27(5) ⁽²⁾ uredbe o splošnih skupinskih izjemah, Nadzorni organ Efte meni, da je pomoč izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 1(3) dela I Protokola 3 in združljiva s členom 61(3) Sporazuma EGP, v skladu s členom 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
- (103) Nadzorni organ Efte ugotavlja, da iz zgoraj navedenih razlogov ni več potrebno oceniti združljivosti te pomoči z delovanjem Sporazuma EGP niti v povezavi s smernicami o R&R&I niti neposredno.

10. Sklepna ugotovitev

- (104) Nadzorni organ Efte na podlagi opravljene ocene meni, da pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, pomeni državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.
- (105) Nadzorni organ Efte v skladu s členom 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah meni, da je ta pomoč združljiva z delovanjem Sporazuma EGP v skladu s členom 61(3) tega sporazuma in izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 1(3) dela I Protokola 3 –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

V skladu s členom 3 uredbe o splošnih skupinskih izjemah je pomoč za naložbe, dodeljena v okviru individualne pomoči, združljiva z delovanjem Sporazuma EGP v skladu s členom 61(3) tega sporazuma in izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 1(3) dela I Protokola 3. Formalni postopek preiskave se zaključí.

Člen 2

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Norveško.

Člen 3

Besedilo te odločbe v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 13. decembra 2023

Za Nadzorni organ Efte

Arne RØKSUND
predsednik
odgovorni član kolegija

Árni Páll ÁRNASON
član kolegija

Stefan BARRIGA
član kolegija

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
sopodpisana kot direktorica za
za pravne in izvršilne zadeve

⁽¹⁾ Kar zadeva dopis o centru Future Materials za leto 2020.

⁽²⁾ Glej oddelek 6.6 odločbe o začetku postopka.